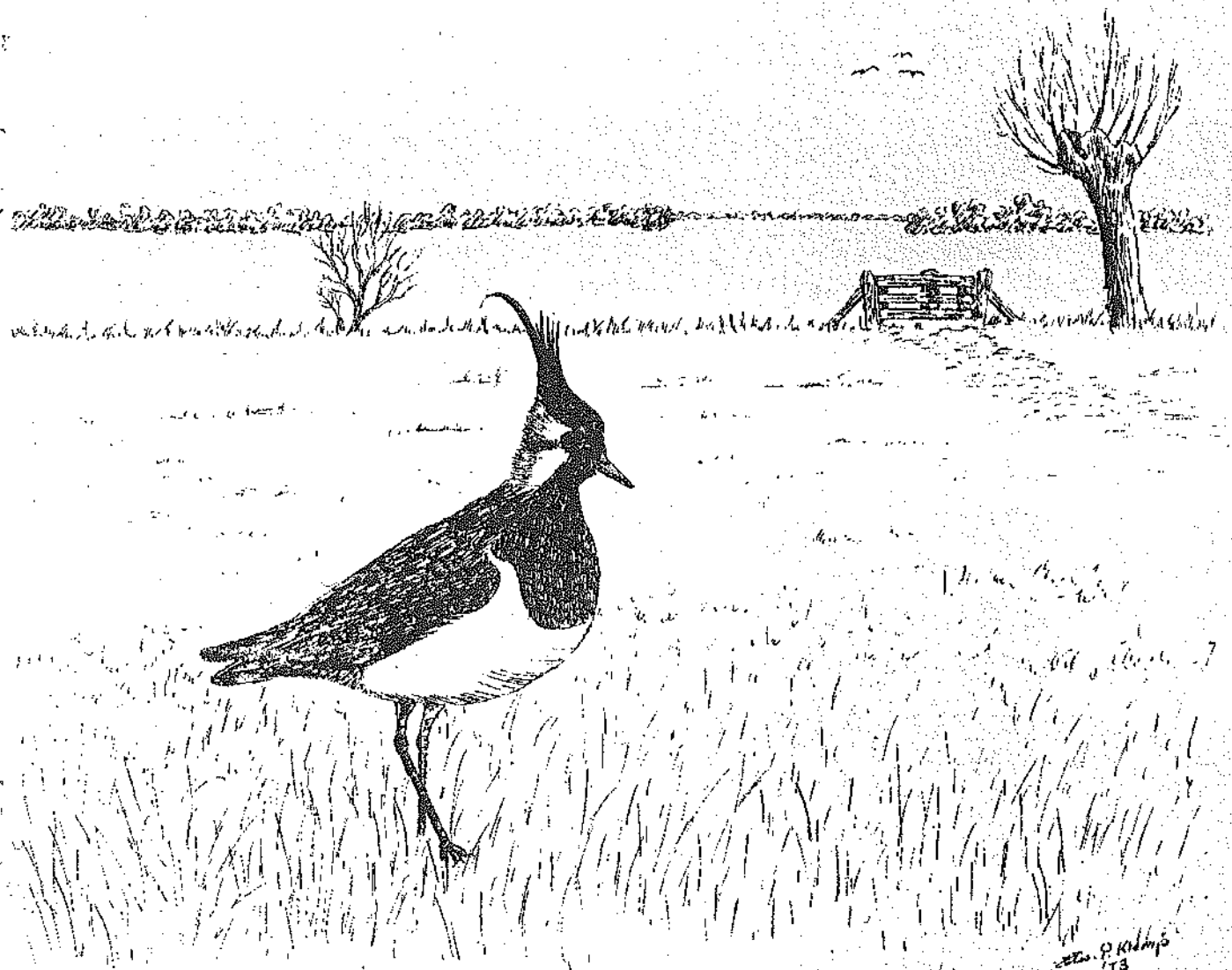

WENKIEN VOOR DE BESCHERMING VAN VOGELS OP WEIDEGRONDEN EN HOOILANDEN

Kievit

vogelwerkgroep „het gooi e.o.”
secretariaat: j.klein, bussum,
zwaardemakerstr.12, telefoon 02159-13389

Hilversum, datum postmark,

Aan geadresseerde,

Geachte heer,

Zoals u wel bekend zal zijn, wordt de vogelstand in Nederland in toenemende mate bedreigd door allerlei ontwikkelingen van onze moderne maatschappij.

Om ons te beperken tot de weidevogels, deze worden vooral belaagd door voortschrijdende bebouwing, grondwaterstandverlaging, ruilverkavelingen, eenzijdigheid van weilandtypen, enz., waarvan een nadelige invloed uitgaat. Ook het gebruik van kunstmest kan voor sommige soorten funest zijn, terwijl de moderne methoden van landbouwering vooral voor jonge vogels heel gevaarlijk kunnen zijn.

In heel dit spel van elkaar tegenwerkende krachten en belangen staat de enkeling, die iets aan vogelbescherming wil doen, vaak machteloos.

Toch zijn er mogelijkheden, die ieder, die belang stelt in het vogelleven, kan benutten.

Eén van deze mogelijkheden hebben de gebruikers van weidegronden en hooilanden in handen. Zij kunnen immers met betrekkelijk eenvoudige middelen veel doen aan de bescherming van vogels op deze terreinen.

Wij hebben getracht u in onderstaande wenken hierover iets te vertellen in de hoop dat u daarin aanleiding vindt ook eens te proberen iets aan praktische vogelbescherming te doen.

De ervaring leert dat met uw hulp de stand van de weidevogels als Kemphaan, Grutto, Tureluur, Schollekster en natuurlijk ook de Kievit belangrijk kan worden verbeterd.

De Vogelwerkgroep "Het Gooi e.o." is graag bereid u desgevraagd van advies te dienen.

Met vriendelijke groeten,
het bestuur van de Vogelwerkgroep "Het Gooi e.o."

algemene opmerkingen

1. In het voorjaar, vooral in de maand april, kunt u met enige oplettendheid voor het gedrag van de vogels vaststellen waar zich vermoedelijk een nest bevindt. Zijn uw vermoedens juist en vindt u een nest, tracht dan de plaats te onthouden. U kunt dit doen door vanuit een bepaald oriëntatiepunt het aantal passen te onthouden. Nog beter kunt u even een klein situatieschetsje maken. Is dit niet mogelijk, dan kunt u het nest markeren met twee stokjes, niet al te kort maar ook niet al te opvallend om te voorkomen dat Kokmeeuwen, Zwarte Kraaien en Eksters op de aanwezigheid van het nest attent worden gemaakt. De stokken moeten niet pal naast elkaar om het nest worden geplaatst, maar op een afstand van minstens een meter van het nest en altijd in dezelfde richting, b.v. evenwijdig aan de greppels.
2. Stel het voor de eerste maal maaien van het gras, als dit in overeenstemming is te brengen met uw werkplan, zo lang mogelijk uit. Dit geeft het eerste broedsel de kans vliegvlug te worden en daarmee aan de messen van uw maaimachine te ontkomen.
3. Kies de volgorde van de percelen, waarin u uw vee wilt weiden, zó dat het weiland, waarvan u vermoedt dat er de meeste vogels broeden, het laatst aan de beurt komt om te worden beweïd. Dit, omdat het gevaar van het kapot trappen van eieren (vooral door jong vee en paarden) bepaald niet denkbeeldig is.
4. Weer oertrappers van uw land. Vooral tijdens de weekenden is dit van belang. Ze zijn 's morgens vroeg het meest actief en komen soms van hoïnde en ver.
5. Als grondgebruiker hebt u het leven en de toekomst van de weidevogels in uw hand. Geef ze een kans en geniet er tegelijkertijd zelf ook van.

het maaien

We hebben hierboven al opgemerkt dat het maaien bij voorkeur zo laat mogelijk zou moeten gebeuren. Verder is het van belang een maaimethode toe te passen, die zo weinig mogelijk schade aanricht. Kunt u kiezen tussen een maaimachine met een maai balk en een cyclomaaiër, neem dan de maai balk. Beide machines zijn voor een vogel gevaarlijk. De werktuig van een cyclomaaiër is echter desastreus. Een vogel, die door dit werktuig is gegrepen, vindt u niet eens terug. De maai balk gaat echter bij uitzondering nog wel eens "onder het dier door". Verder kunt u nog een keuze maken uit twee manieren van bewerking. U kunt als u een perceel maait, dit doen van het midden uit, wat de vogels de gelegenheid geeft naar buiten uit te wijken. Dit is ook van belang voor het haarwild. Jonge Haasjes wijken namelijk bij voorkeur uit naar de buitekant van het terrein. Het is ook mogelijk te gaan voormaaien. Langs de randen van het perceel worden geheel rondom vier of vijf zwaden gemaaid. Met een beetje moeite

moete te hebben met het wennen aan het dak boven zich, dan is het beter de beschermer te verwijderen. Als ze een paar meter van het nest op de grond wordt gelegd, is de vogel er de volgende dag geheel aan gewend. Wacht met het plaatsen van de beschermer tot het moment, waarop de vogel met het broeden begint. Doet men het eerder, dan is de kans groot dat het nest wordt verlaten. Anderzijds moeten de beschermers worden geplaatst voordat het vee in de wei komt, om de nieuwsgierigheid van de koeien niet op te wekken. Uiteraard moeten de beschermers na afloop van het broeden van het land worden verwijderd.

slotopmerking

We hebben u hiermee wat adviezen gegeven en uw persoonlijke medewerking gevraagd voor de vogelbescherming. Zowel voor u als voor ons maar vooral voor de vogels wensen wij u veel succes toe!

Kemphanen

en door zoveel mogelijk naar de jongen toe te werken, slaagt men er misschien in de jongen uit het ongemeaaide deel te drukken. In beide gevallen is het nodig voortdurend bedacht te zijn op de aanwezigheid van jonge vogels. Hebt u merkstokken geplaatst, dan is hierop reeds goattendeerd. Bovendien zullen de oude vogels luid schreeuwend boven de plaats, waar zich hun jongen bevinden, hangen. Na enig voorzichtig speuren worden de jongen misschien gevonden. Zijn ze niet al te klein, dan worden ze over een sloot in het aangrenzende perceel gezet. Is dit niet mogelijk, dan worden ze in een oude emmer bewaard en onmiddellijk na het maaien weer los gelaten in de nabijheid van de plaats waar ze werden opgepikt. Mochten zich nog nesten met eieren op het land bevinden, probeert u dan enkele dagen voordat u met het maaien begint deze geleidelijk te verplaatsen. Ook kunt u de eieren voor uw werkzaamheden eerst even op zij leggen in een door u zelf gemaakt kuiltje. Let u er wel op dat, wanneer het nest de natuurlijke bevedliging van het hoge gras mist, de eieren spoedig het slachtoffer worden van de Kraaien. U kunt ze hiertegen beschermen door naast het nest een stokje schuin in de grond te steken met daaraan een touwtje, dat precies boven het nest bungelt. Ook kunt u rondom het nest scherpen van geglazuurde pannen in een kring leggen, wat de Kraaien afschrikt. En tenslotte, als u het weiland glad gaat strijken, doet u dit dan of voor of na het broedseizoen. Er zijn door dit egaliseren al heel wat nesten vernield.

vee in de wei

Wanneer u vee gaat weiden, is het ook van belang dit niet eerder te doen dan na afloop van het broedseizoen. Dit zal natuurlijk niet altijd mogelijk zijn.

Moet het vee eerder de wei in, dan verdient het aanbeveling maatregelen te nemen tot bescherming van de eventuele nesten, omdat zonder bescherming het vee een groot aantal legfels zal vertrappen.

Een zeer doeltreffende oplossing bieden de zgn. nestbeschermers. Deze bestaan veelal uit haaks op elkaar geplaatste rechthoekige staven betonijzer, voorzien van een ring van prikkeldraad. Ook de staven zelf moeten worden voorzien van prikkeldraad. Ook kan men een constructie toepassen van twee U-vormige staven, eveneens met een ring van prikkeldraad. Dit is nodig om te voorkomen dat het vee de beschermer uit de grond trekt. Het plaatsen van de nestbeschermers moet wel met enige zorg gebeuren. De vogels volgen meestal een vast pad naar het nest. Dit pad is bijna altijd zichtbaar. Het spreekt vanzelf dat de doorgang vrij moet blijven. De hoogte van de nestbeschermers moet zodanig zijn dat de vogel er onderdoor kan. Een doorgangshoogte van 25 cm zal meestal wel voldoende zijn; voor kleinere vogels kan de hoogte uiteraard lager zijn. De poten moeten ongeveer 30 cm diep de grond in.

De vogels zijn heel snel aan de nestbeschermers gewend. Het is noodzakelijk na een uurtje te controleren of de vogel weer op het nest zit. Blijkt zij